

Linköpings kommun
kommun@linkoping.se
barnochungdomsnamnden@linkoping.se

Beslut för grundsärskola

efter tillsyn i Ekholmsskolan särskola
i Linköpings kommun

Tillsyn i Ekholmsskolan särskola

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Linköpings kommun under våren 2016. Ekholmsskolan särskola besöktes av Skolinspektionen den 26 april 2016.

Måluppfyllelse och resultat

För Ekholmens grundsärskola saknas nationell statistik. Av skolans dokumentation framgår att de flesta elever når minst kunskapskraven för ett E i alla ämnen hösterterminen 2015.

Översikt över konstaterade brister i verksamheten

Skolinspektionens ingripanden

Område	Typ av ingripande	Senaste datum för redovisning
1. Undervisning och lärande	Ingen brist konstaterad	
2. Extra anpassningar och särskilt stöd	Ingen brist konstaterad	
3. Bedömning och betygssättning	Ingen brist konstaterad	
4. Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling	Föreläggande	2016-11-07
5. Förutsättningar för lärande och trygghet	Föreläggande	2016-11-07
6. Styrning och utveckling av verksamheten	Ingen brist konstaterad	

Sammanfattande bedömning

I Ekholmsskolan grundsärskola bedrivs en undervisning som till stora delar sker i enlighet med de författningar som gäller för verksamheten.

Tillsynen visar emellertid att rutinen för anmälan av kränkande behandling behöver förbättras. Detta eftersom det av utredningen framgår att det råder en osäkerhet kring hur begreppet kränkning ska definieras och att det därför inte är säkerställt att alla kränkningar kommer till rektors och huvudmannens kän-

nedom. Det framkommer vidare att personal och rektor ska göra anmälningar en gång per månad vilket innebär att det dröjer alltför lång tid innan huvudmannen får information om anmälningarna.

Av utredningen framgår också att lärare på grundskolan som undervisar eleverna i grundsärskolan inte samverkar med lärarna på grundsärskolan.

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Linköpings kommun att senast den 7 november 2016 vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolan ska, i det dagliga arbetet, arbeta för att elevernas skolmiljö ska präglas av trygghet och studiero och är fri från kränkande behandling. Skolan ska exempelvis se till att eleverna inte störs, hotas eller känner sig otrygga av andra elever. Denna miljö bör inte begränsas till enbart lektionssalar, utan även gälla övriga utrymmen på skolan som exempelvis skolgård, skolbibliotek, grupprum.

Vidare ska skolan genomföra åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever vid skolan. Om en enskild elev upplever sig kränkt ska omständigheterna utredas, och i förekommande fall åtgärdas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Linköpings kommun inte uppfyller författningsskraven avseende att:

- Vid skolenheten bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever. (6 kap. 6–10 §§ skollagen)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

- Huvudmannen och rektorn ska se till att uppgifter om kränkande behandling skyndsamt anmäls till både rektorn och huvudmannen.

Motivering till bedömning av brist

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolans arbete för att motverka kränkande behandling av elever. Personal och rektorn anmäler inte uppgifter om kränkande behandling skyndsamt till rektorn respektive huvudmannen.

Av intervjuer med rektorn och elevhälsan och lärare framgår att det inte finns en gemensam uppfattning bland personalen om vad en kränkning är och när uppgifter om kränkande behandling ska anmälas.

Vidare framgår av intervju med rektorn och av rutinerna i skolans likabehandlingsplan/plan mot kränkande behandling och diskriminering för läsåret 2015/16, att uppgifter om kränkande behandling från lärare och annan personal ska rapporteras till rektorn en gång per månad och att rektorn rapporterar till huvudman en gång per månad.

Skolinspektionen bedömer att eftersom det råder en osäkerhet kring hur begreppet kränkningar ska definieras är det inte heller säkerställt att alla kränkningar kommer till rektorns och huvudmannens kännedom. Rektorn behöver säkerställa att samtlig personal känner säkerhet i vad som kan vara en kränkande handling och att det är den utsatta elevens perspektiv som är gällande. Enligt skollagen har en lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten, en skyldighet att anmäla detta till rektorn. Rektorn är i sin tur skyldig att anmäla händelsen till huvudmannen. Anmälningsskyldigheten omfattar alla situationer där elever anser sig ha blivit utsatta för kränkande behandling.

Skolinspektionen bedömer vidare att ett förfarande med anmälningar till huvudmannen månadsvis eller ännu mer sällan, innebär att det dröjer alltför lång tid innan huvudmannen får information och kan agera. Rektorns anmälningsskyldighet är direkt kopplad till huvudmannens skyldighet att skyndsamt utreda omständigheterna och därför måste anmälan ske skyndsamt.

Huvudmannen uppger i samband med kommunikeringen av Skolinspektionens protokoll att rektorn har initierat ett utvecklingsarbete kring "kränkande behandling" där all personal deltar.

Motivering till föreläggande som ingripande

Då verksamheten på Ekholmsskolan grundsärskola inte uppfyller de krav som ställs i författningarna, föreligger skäl att förelägga Linköpings kommun att vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Skolan ska se till att viktiga förutsättningar för elevernas lärande och trygghet är uppfyllda på skolan. Rektorn ska i ett tidigt skede uppmärksamma elever som av ogiltiga skäl inte deltar i skolarbetet, så att eleven så snart som möjligt deltar. Skolan ska bedriva ett aktivt värdegrundsarbete, som innebär att exempelvis grundläggande demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter kommer till uttryck i praktisk handling.

Vidare ska lärarna ha kompetens och samverka med varandra, för att genom till exempel erfarenhetsutbyte utveckla skolans undervisning. Centrala stödfunktioner som skolbibliotek, elevhälsa och studie- och yrkesvägledning används aktivt i utbildningen, för att stödja och främja elevernas utveckling mot de nationella målen. Skolan ska således inte bara ha tillgång till dessa funktioner, utan de ska kontinuerligt användas i undervisning och övrig skolverksamhet.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Linköpings kommun inte uppfyller författningsskraven avseende att:

- Lärarna vid skolenheten samverkar med varandra i arbetet med att nå utbildningsmålen. (Läroplan för grundsärskolan 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.2 Kunskaper)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

- Huvudmannen och rektorn ska se till att lärarna vid skolenheten samverkar med varandra i arbetet med att nå utbildningsmålen.

Motivering till bedömning av brist

Av Skolinspektionens utredning framkommer att alla lärare som undervisar eleverna i Ekholmsskolan grundsärskola, inte samverkar med varandra för att nå utbildningsmålen.

Av intervjun med rektorn och lärarna framkommer att läraren i grundskolan som undervisar eleverna på Ekholmsskolan grundsärskola inte deltar i planeringen av utbildningen. Läraren deltar inte heller i någon form av gemensamma pedagogiska diskussioner med övriga lärare inom grundsärskolan. I Läroplan för grundsärskolan anges att lärare ska samverka med andra lärare för att nå utbildningsmålen.

Rektorn uppger att det inte finns möjlighet att se till att grundskollärare deltar vid konferenser och andra fortbildningstillfällen då det inte är hen som är rektor för dessa lärare. Rektorn beskriver vidare att grundskolans rektorer inte alltid ger grundskolans lärare möjlighet att närvara på grundsärskolans klasskonferenser. Av lärarintervjun framgår att de flesta externa lärare ändå kommer på klasskonferenserna men att det inte finns någon gemensam tid med grundskolans lärare för att samplanera undervisning eller utbildningen i stort. Någon annan samverkan förekommer inte heller vad gäller samplanering av undervisningen.

Skolinspektionen bedömer att då lärarna inte samverkar finns det en risk för att eleverna inte får den utbildning de har rätt till. I läroplan för grundskolan framgår bland annat att lärare ska organisera och genomföra arbetet så att eleven får möjlighet till ämnesfördjupning, överblick och sammanhang samt får möjlighet att arbeta ämnesövergripande.

Skolinspektionen finner det särskilt angeläget att samverkan mellan lärare fungerar i grundskolans verksamhetsform då eleverna kommunicerar på olika sätt och att det kan ta lång tid för en lärare att förstå enskilda elevers behov och förutsättningar och anpassa undervisningen efter detta.

Motivering till föreläggande som ingripande

Då verksamheten på Ekholmsskolan grundskola inte uppfyller de krav som ställs i författningarna, föreligger skäl att förelägga Linköpings kommun att vidta åtgärder för att avhjälpa bristen

Övriga arbetsområden

Bedömning

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att skolenheten uppfyller författningarnas krav avseende följande:

Undervisning och lärande

Skolan ska se till att den ordinarie undervisningen genomförs på ett sådant sätt att varje elev utifrån sina behov och förutsättningar ska utvecklas så långt som möjligt mot läroplanens mål, och stimuleras att använda och utveckla hela sin förmåga. I detta ingår att läraren ger ett aktivt lärarstöd genom att exempelvis genomföra strukturerade lektioner, genomföra undervisningen utifrån tydliga mål och syften och ge eleverna tydliga beskrivningar och förklaringar.

Vidare anpassar läraren undervisningen efter elevernas olika förkunskaper och intressen, och ger eleverna såväl stöd som stimulans och utmaningar. I detta arbete kan samråd med elevhälsan underlätta. Genom bland annat en varierad, stimulerande och utmanande undervisning, och genom konstruktiv återkoppling, stärker läraren elevernas tillit till den egna förmågan och vilja att lära. Läraren utgår från att eleverna kan och vill ta ett personligt ansvar för sin inlärninng och för sitt arbete i skolan, och låter eleverna vara delaktiga i planeringen av undervisningen.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolans lärmiljöer ska anpassas så att de elever som riskerar att inte nå läroplanens mål och kunskapskrav får stöd i form av extra anpassningar eller särskilt stöd.

När skolans arbetsätt och arbetsformer inte är tillräckliga för att möta elevens behov ska en analys genomföras av hur skolan ytterligare kan anpassa lärmiljöerna eller undervisningens innehåll och genomförande. Det särskilda stödet ska ges på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Det kan

också handla om att skolan behöver förbättra sitt arbete med att anpassa utbildningen, genom till exempel färdighetsträning, specialpedagogiska insatser, särskilda hjälpmedel eller utrustning, digital teknik med anpassade programvaror, eller mer långvariga insatser såsom studiehandledning på modersmål.

Skolans svårigheter att möta elevens behov kan framkomma inom ramen för undervisningen, genom uppgift från eleven och dess vårdnadshavare. Lärare och elevhälsa ska oftast samråda för att kunna avgöra lämpliga insatser. Huvudregeln är att särskilt stöd ska ges i elevens ordinarie grupp om inte detta visats vara olämpligt utifrån elevens behov. Insatserna ska utvärderas och korrigeras om de inte haft avsedd effekt.

Bedömning och betygssättning

Skolan ska se till att läraren gör en allsidig bedömning av elevernas kunskapsutveckling utifrån de nationella kunskapskraven. Vidare ger läraren eleven och dess vårdnadshavare information om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas, samt vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen. Eleven ska enbart bedömas utifrån de nationella kunskapskraven och inte utifrån andra kriterier som läraren och skolan själv upprättat.

I grundsärskolans ämnen sätts betyg som grundar sig på grundsärskolans kunskapskrav, om eleven eller elevens vårdnadshavare begär det. Om en elev har läst ett ämne enligt grundskolans kursplaner, tillämpas grundskolans kunskapskrav. Om en elev läser ämnesområden sätts inga betyg, och bedömningen ska dessutom göras med hänsyn till varje elevs individuella förutsättningar.

Efter avslutad utbildning får elever ett intyg om sin utbildning, som kan kompletteras med ett allmänt studieomdöme där elevens möjlighet att bedriva studier beskrivs. Lärarens bedömning ska bygga på olika underlag, som tillsammans ger en bred och allsidig bild av elevernas kunskaper.

Styrning och utveckling av verksamheten

Rektor ska, genom ett aktivet ledarskap, styra och utveckla verksamheten vid skolan så att alla elever ges en likvärdig utbildning av god kvalitet i en trygg miljö. Därför ska rektor, tillsammans med elever och personal, ha ett långsiktigt arbete för att nå detta syfte. Arbetet sker genom att utifrån en analys av nuläget identifiera verksamhetens utvecklingsbehov och med grund i denna analys sedan vidta nödvändiga förbättringsåtgärder. Detta innebär exempelvis att personalen ges kompetensutveckling som motsvarar de behov som framkommit genom analys av verksamhetens förbättringsområden. Det innebär också att rektor fördelar verksamhetens resurser på ett sätt som svarar mot elevernas behov, så att alla elever ges förutsättningar att nå målen för utbildningen.

Beslut

2016-07-07

8 (10)

Dnr 43 - 2015:8984

På Skolinspektionens vägnar

Maria Sundkvist
Avdelningschef

Ingela Djurberg
Utredare/Föredragande

Bilagor

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Bilaga 2: Fakta om Ekholmsskolan särskola

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen granskar regelbundet all skolverksamhet i hela landet, för att se att den följer de lagar, regler och läroplaner som finns för verksamheten. Målet är att bidra till alla barns och elevers lika rätt till god utbildning i en trygg miljö, där alla når minst godkänt i alla ämnen.

Skolinspektionen granskar alla huvudmän, vilket innebär alla kommuner, utbildningsföretag och andra organisationer som driver skolverksamhet. Tillsynen görs vart tredje år. All skolverksamhet som en viss huvudman ansvarar för ingår i tillsynen. Det handlar om förskola, förskoleklass, grundskola, gymnasieskola, grund- och gymnasiesärskola, vuxenutbildning, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet.

Alla skolenheter ingår i tillsynen. Skolinspektionen prioriterar att besöka de skolor där en hög andel elever riskerar att inte få den utbildning de har rätt till. Det innebär att vi kan stanna längre på dessa skolenheter under själva tillsynsbesöket, men också att vi bättre kan följa upp att eventuella brister åtgärdas och ge råd och vägledning.

Skolinspektionen bedömer om, och i sådana fall på vilket sätt, den granskade verksamheten inte uppfyller de regler som gäller. Myndighetens granskning utgår bland annat från skollagen, förordningar och läroplaner. Bestämmelser som verksamheterna är skyldiga att följa.

När Skolinspektionen har tagit in tillräcklig information gör myndigheten en bedömning av om verksamheten lever upp till de lagar och regler som finns för verksamheten. Alla huvudmän får ett tillsynsbeslut för de verksamheter som huvudmannen ansvarar för. Dessutom får de skolenheter där Skolinspektionen fördjupat tillsynen och gjort tillsynsbesök ett eget beslut, som bara handlar om den skolenheten.

Skolinspektionen fattar också enskilda beslut avseende huvudmannens ansvarstagande över de skolformer som huvudmannen ansvarar för. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på de sakuppgifter som Skolinspektionen grundar sina bedömningar på. I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmannens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.

Fakta om Ekholmsskolan särskola

Ekholmsskolan grundsärskola är en grundsärskola, årskurserna 6-9, som även omfattar inriktning träningskola. På skolan finns 28 elever fördelade på fyra elevgrupper och fem lärare. Skolan leds av en rektor.